

تشخیص و آشنائی با بیماری‌های شایع کرمی در ایران

«برای دانشجویان علوم آزمایشگاهی»

دکتر جواد نعمتیان

داروساز، ام.پی.اچ، متخصص پاتوبیولوژی و بیماری‌های قارچی.
دانشیار و عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران

سرشناسه	: نعمتیان، جواد، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: تشخیص و آشنائی با بیماری‌های شایع کرمی در ایران برای دانشجویان علوم آزمایشگاهی
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات حیدری، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۵ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-6971-73-5
وضعیت فهرست نویسی	: فبیای مختصر
یادداشت	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۳۶۹۵۰

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر)، منتشر یا پخش کند مجرم و پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

ناشر کتب پزشکی

تشخیص و آشنائی با بیماری‌های شایع کرمی در ایران (برای دانشجویان علوم آزمایشگاهی)

تألیف: دکتر جواد نعمتیان

ناشر: انتشارات حیدری

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: طرح و نقش

بهاء: ۱۱۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۷۱-۷۳-۵

مراکز پخش:

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی، روبروی اداره پست، پلاک

۱۲۴، طبقه اول، واحد ۲ | تلفن: ۶۶۹۷۶۶۷۸/۶۶۹۷۶۴۹۹

فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، یاساز فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۲۳ | تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷

فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، روبروی نشر جیحون، فروشگاه کتب پزشکی،

۶۶۴۹۹۲۱۴

فروشگاه ۳: قلهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانشگاه | تلفن: ۲۲۶۲۲۶۰۵

فروشگاه ۴: اراک، خیابان دکتر حسینی، فروشگاه نشر حیدری | تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۳۴۸۸۳

و کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

پیشگفتار

انگل شناسی یکی از رشته‌های مهم علوم پزشکی و علوم آزمایشگاهی بوده و به دلایل زیادی در سراسر جهان مورد توجه جوامع و حرف مختلف پزشکی می‌باشد. شیوع بیماری‌های انگلی در تمام مناطق جهان با بدی سطح بهداشت نسبت مستقیم دارد، از آنجایی که بدی بهداشت خود معلول کمبود امکانات اقتصادی است، و این کمبود با پایین بودن درآمد سرانه ملی ارتباط انکارناپذیری دارد لذا امکانات سرمایه‌گذاری‌های سنگین بهداشتی را از این کشورها سلب میکند در نتیجه مردمان این ممالک آماج حمله و کثام بیماری‌های عفونی واقع می‌شوند.

روزنامه لوموند به نقل از کارشناسان بانک جهانی و مصاحبه با ۶۰ هزار نفر در ۶۰ کشور جهان اعلام کرد که در سال‌های اوایل قرن بیست و یکم حدود پنجاه و شش درصد مردم جهان زیر خط فقر به سر می‌برند و حدود ۲/۸ میلیارد آن‌ها درآمدی کمتر از ۲ دلار در روز دارند. فقر اقتصادی منجر به فقر آموزشی، فقر بهداشتی، فقر فرهنگی و فقر تکنولوژیک می‌گردد.

ابتلا وسیع به بیماری‌های انگلی موجب عقب‌افتادگی رشد جسمی و ذهنی کودکان و درآینده موجب کاهش فعالیت‌های مغزی و جسمانی آن‌ها می‌گردد. و این دور و تسلسل کاهنده روز به روز آهنگ رشد آن‌ها را کند و کندتر می‌کند. نگاهی به آمار بیماری‌های چندمیلیاردی انگلی که از طرف سازمان بهداشت جهانی و اپیدمیولوژیست‌های مختلف اعلام شده است نشان‌دهنده عمق این معضل بزرگ پزشکی میباشد. بد نیست بدانید که حدود ۱/۲۲ میلیارد انسان به یک انگل بزرگ روده‌ای به نام آسکاریس مبتلا هستند، که کتاب طب داخلی هاریسون آن را حدود ۲۵٪ جمعیت کره زمین ذکر می‌کند. حدود یک میلیارد انسان به انگل خونخوار دیگر روده باریک به نام کرم قلابدار آلودگی دارند که درصد بالایی از آن‌ها نیز به کم‌خونی مبتلا می‌شوند. حدود ۹۰۰ میلیون انسان به یک انگل ساکن روده‌ی بزرگ به نام تریکوسفال آلوده هستند. گفته می‌شود تعداد مبتلایان به آمیب‌ها به ده درصد جمعیت کره زمین میرسد و آمار مبتلایان به یک تک یاخته خونی به نام پلاسمودیوم به پانصد میلیون می‌رسد. گفته شده است که بیش از ۳۳ درصد از جمعیت کره زمین بر علیه یک تک یاخته خونی تسبیحی به نام توکسوپلازما دارای آنتی‌بادی هستند که با احتساب این رقم آمار آلودگی به این شش انگل را به حدود ۶/۷۵ میلیارد نفر می‌رسد. همچنین با در نظر گرفتن آمار چندصد میلیونی آلودگی به انگل‌هایی مثل ژباردیا، اکسیور، شیتوزوماها، فیلاریاها و مابقی می‌بینیم که جمع این ارقام تکان‌دهنده از مرز ۸ میلیارد هم می‌گذرد. بیان این فاجعه و ذکر آمار چند میلیونی مرگ‌ومیر سالانه ناشی از این انگل‌ها به تنهایی و بدون هیچ دلیل و برهانی لزوم یادگیری و دانش‌اندوزی برای تشخیص، درمان و خصوصاً پیشگیری و کنترل بیماری‌های انگلی را برای دانشجویان پزشکی، علوم آزمایشگاهی و پزشکان شاغل در رشته‌های مختلف پزشکی را توجیه و شاید اجباری می‌سازد.

در این کتاب فقط به ذکر بیماری‌های انگلی شایع در ایران اکتفا نموده سعی شده با خلاصه‌گویی و ایجاز و البته با اشاره به نکات مهم به یادگیری این درس مهم کمک شود و دانشجویان در پایان هر مبحث می‌توانند با پاسخ به سؤالات طرح شده یادگیری خود را ارزیابی و تقویت کنند و مقدمات موفقیت خود را نیز در امتحانات پیش‌رو فراهم نمایند.

دکتر جواد نعمتیان

داروساز، ام.پی.اچ، متخصص پاتوبیولوژی و بیماری‌های قارچی
دانشیار، عضو هیئت علمی و مدیر گروه بخش انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی پزشکی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول - مقدمه انگل شناسی پزشکی	۹
تقسیم بندی موجودات زنده	۹
سلسله مراتب تقسیم بندی:	۹
نام گذاری	۱۰
چرخه حیات انگل ها	۱۰
اهمیت بیماری های انگلی	۱۰
نحوه مطالعه یک مبحث انگل شناسی	۱۲
فصل دوم - کلیات نماتودها	۱۷
کانال گوارشی	۱۷
دستگاه ترشحات	۱۸
دستگاه عصبی	۱۸
دستگاه جنسی	۱۹
پوست اندازی Molting	۲۱
دستگاه گردش	۲۱
نحوه تکثیر نماتودها	۲۱
روش های تغذیه نماتودها در بدن انسان	۲۱
تقسیم بندی نماتودهای مهم پزشکی	۲۱
تقسیم بندی نماتودها بر اساس محل زندگی انگلی	۲۲
نماتودهای روده ای	۲۲
فصل سوم - آلودگی های عفونی انگلی ناشی از نماتودهای روده باریک	۲۳
آسکاریس لومبریکوئیدس	۲۳
آسکاریازیس	۲۳
عامل اتیولوژیک	۲۳
انتشار جغرافیایی	۲۳
شکل شناسی	۲۴
چرخه حیات	۲۵
بیماری زایی	۲۷
تشخیص	۲۸

۲۹	درمان
۲۹	ایدمیولوژی
۲۹	پیشگیری و کنترل
۳۰	لاروهای مهاجر
۳۰	توکسوکارا و توکسوکاریازیس
۳۳	لاروهای مهاجر
۳۳	انکی لوستومیده
۳۳	کرم‌های قلابدار
۳۴	انکی لوستوم‌های انسانی
۳۸	لاروهای مهاجر
۳۹	عفونت‌های ناشی از انواع تریکو استرانژیلوس
۴۱	استرانژیلونیڈس استرکورالیس
۴۷	فصل چهارم - نماتدهای ساکن کولون
۴۷	انتریبوس ورمیکولاریس، کرمک، کرم شنجاقی
۵۲	تریکوسفال، کرم شلاق، تریکوسفالیزیس
۵۹	فصل پنجم - نماتدهای خارج از دستگاه گوارش
۵۹	تریشین ← تریشینوزیس
۶۴	کرم پیوک، کرم گینه، دراکونکولوس مدین سیس
۶۹	فیلاریاها
۷۰	ووشربا بانکروفتایی
۷۰	فیلاریازیس
۷۴	انوزینوفیلی گرمسیری
۷۴	بروگیا (بروجیا) مالایی
۷۴	لوآ لوآ لوآزیس
۷۶	انکوسرکا ولولوس
۷۸	نمونه سؤالات نماتدها
۸۷	پاسخنامه نماتدها

فصل ششم - کرم‌های نواری یا سستودها

۸۹	سستودها
۹۱	کلیات
۹۱	تنی نیده
۹۲	انگل‌های نواری روده
۹۲	جنس تنیا
۹۲	الف: تنیا ساجی ناتا
۹۲	تنیازیس
۹۵	تنیاسولیوم
۹۷	هیمنوله پیمس نانا

فصل هفتم - لاروهای خارج روده‌ای کرم‌های نواری

۱۰۱	سیستی سرکوزیس
۱۰۱	اکینو کوکوس گرانولوزوس
۱۰۳	ساختمان یک کیست هیداتیک (های دی تید سیست)
۱۰۵	کیست‌های آلونولی = کیست حبابچه ای
۱۰۸	اکینو کوکوس مولتی لوکولاریس
۱۰۸	عامل کیست حبابچه ای
۱۰۸	اکینو کوکوس وجلی
۱۱۰	نمونه سؤالات سستودها
۱۱۱	پاسخنامه سستودها
۱۱۶	

فصل هشتم - ترماتودهای بیماریزا در ایران

۱۱۷	ترماتودها
۱۱۹	دستگاه تولید مثل
۱۱۹	دستگاه ترشحی
۱۲۰	دستگاه عصبی
۱۲۰	تکثیر غیر جنسی در ترماتودها
۱۲۱	بیماری زائی ترماتودها
۱۲۲	فلوک‌های کبدی در ایران
۱۲۳	فاسیولا هپاتیکا
۱۲۳	فاسیولازیس
۱۲۷	فاسیولا جایگانتیکا

۱۲۸.....	دیگروسلیم دندرنیکم
۱۲۹.....	فلوک های خونی.....
۱۲۹.....	شیستوزوماها..... شیتوزومیازیس.....
۱۳۰.....	شیستوزوما همتوبیوم.....
۱۳۳.....	شیستوزوما منسونای.....
۱۳۳.....	شیستوزوما ژاپونیکم.....
۱۳۵.....	نمونه سوالات ترماتودها.....
۱۴۰.....	پاسخنامه ترماتودها.....
۱۴۱.....	فصل نهم - روش های تشخیص آلودگی های انسان به انگلها.....
۱۴۴.....	محلول های مختلف برای تهیه لام مستقیم.....
۱۴۶.....	روش های تغلیط تخم انگل و تک یاخته ها.....
۱۵۰.....	رنگ آمیزی های رایج در انگل شناسی.....
۱۵۱.....	ساختن محلول رنگ آمیزی همتوکیلین.....
۱۵۴.....	منابع.....